

KOKONAISSELVITYS JÄMSÄN ALUEEN JÄÄHALLIEN TOIMINTA- EDELLYTYKSISTÄ

1. Jäähallien toimintaedellytysten kokonaisselvityksen toimeksianto

Jämsän sivistyslautakunta on kokouksessaan 29.5.2018 58 §) päättänyt esittää kaupunginhallitukselle, että jäähallien toiminnasta ja edellytyksistä tehdään kokonaisselvitys. Kaupunginhallitus on kokouksessaan 4.6.2018 130 § hyväksynyt selvityksen tekemisen. Selvityksellä on kiinteä yhteys kaupungin omistajapolitiikkaan.

Selvityksen pohjatiedoiksi on pyydetty Jämsänjokilaakson Jäähalli Oy:tä, Jämsänkosken Tekojäärata Oy:tä ja Längelmäki Halli Oy:tä toimittamaan kaupungille tilinpäätöstiedot tilintarkastuskertomuksineen 2017 kesäkuussa ja 2018 päättyneiltä tilikausilta sekä:

- 1) maksullisten käyttövuorotuntien määrä ja taksa em. tilikausilta (pois lukien sopimukseen sisältyvä kaupungin käyttö)
- 2) yhtiön viimeisin hyväksytty toimintasuunnitelma
- 3) yhtiön viimeisin talousarvio
- 4) selvitys 5 tulevan vuoden aikana toteutettavista investoinneista ja peruskorjaushankkeista kustannusarvioineen ja rahoitussuunnitelmineen
- 5) selvitys yhtiön nykyisten lainojen ja mahdollisten muiden vastuiden lyhennyksistä seuraavan 5 vuoden aikana.

Jäähalliyhtiöt ovat toimittaneet pääosin pyydetty tiedot kirjallisina. Joitakin tietoja ja tarkennuksia on saatu suullisena tiedonantona.

Lisäksi jäähalliyhtiöiden hallituksilta on pyydetty kommentit mahdollisten avustusmuutoksien vaikutuksista halliyhtiöiden toimintaan. Yhtiöiden hallituksia pyydettiin arvioimaan asiaa sekä yhtiön toiminnan että jäähallin käyttäjien ja kuntalaisten näkökulmasta. Jäähalliyhtiöiltä saadut vastaukset ovat koostettuna selvityksen liitteenä (liite 1).

Jäähallien toimintaedellytysten kokonaisselvitystä valmistelleeseen työryhmään kuuluivat yhdyskuntatoimialalta tekninen johtaja Tarja Kuisma (puheenjohtaja), kaupungininsinööri Katja Rissanen ja liikuntapaikkamestari Jani Virtanen. Selvitystä valmisteltaessa on asiantuntijana kuultu myös vapaa-aikapalvelupäällikkö Katja Pohjoismäkeä sivistystoimialalta. Lisäksi työryhmä on konsultoinut talouteen ja konsernihallintoon liitetyissä asioissa talousjohtaja Ari Luostarista. Työryhmä on kokoontunut 5 kertaa.

2. Jäähalliyhtiöiden toimintaedellytysten arviointia

2.1. Jämsänjokilaakson Jäähalli Oy:n toimintaedellytykset

Jämsän kaupungin avustus Jämsänjokilaakson Jäähalli Oy:lle on 105 000 euroa vuositasolla. Yhtiö on arvioinut, että toiminnan jatkuvuuden kannalta avustusta ei voi pienentää. Kaupungin omistusosuus yhtiöstä on 26,64 prosenttia.

Paunun urheilupuistossa sijaitseva jäähalli on kaupungin alueella toimivista jäähalleista käytetyin. Myytyjä tunteja on ollut 941,5 kaudella 14.8.2017- 15.4.2018. Päiväsaikaan klo 8-15 viikoilla 40-50 ja 2-12 jäähallia

käyttävät koululaiset (lähinnä Jämsänjoen yhtenäiskoulu, Kankarisveden koulu ja lukio) sekä varhaiskasvatuksen yksiköt maksutta kaupungin ja jäähalliyhtiön sopimuksen mukaisesti. Yläkoulut ovat voineet käyttää jäähallia myös viikon 12 jälkeenkin, jos hallilla on ollut vapaata. Lisäksi jäähallilla on ollut yleisöluisteluvuoroja sopimuksen mukaisesti 2 tuntia viikossa.

Työryhmä laski, että mikäli jäähallin kulut tulisi kattaa kokonaan myyntituotoilla, tulisi yhden jäävuoron 0-tuntihinta olla 161,30 euroa tunnilta. 0-tuntihinta on kulut jaettuna myydyillä tuntimäärillä. Jäävuoron tuntihinta kaudella 2018-2019 on vakiovuorolaisille 100 euroa. Yksittäisvuorot maksavat 130 euroa tunnilta.

Jämsänjokilaakson Jäähalli Oy:n ilmoituksen mukaan yhtiöllä on investointitarpeita seuraavalla viisivuotis-kaudella:

- Ulkovalaistuksen muuttaminen LED-valoiksi → toteutus sitä mukaa kun vanhat valot palavat
- Kaukalon laitojen uusiminen on n. 70 000 euron investointi. Selvitetty voidaanko laitoja vielä jollain keinolla kunnostaa, mutta keinoja ei ole löydetty.
- Jääpohjan tasomittaus. Jään paksuus vaihtelee pohjan epätasaisuudesta johtuen. Jääpohjan mittauksen kustannusta selvitetään.
- DST-ilmankuivauskoneen saneeraus + lämmöntalteenotto 8 200 euroa
- Jäänhoitokone. Vanhan koneen kunto tarkastetaan kevätkaudella 2019. Uuden koneen hankintaan tarvittava väliraha saadun tarjouksen mukaisesti 112 000 euroa. Vaihtoehtona leasing-kone, kustannus noin 1500€/kk (ympäri vuoden, ei vain jääkaudella).
- Jäähallirakennuksen ulkomaalaus + puuosien korjausta, kustannus n. 25 000 euroa.
- Pukuhuonetilojen ja sos.tilojen saneeraustarve + lattiakumimattojen uusinta lähitulevaisuudessa.
- Tarve uudisrakennukselle, jossa tiloja mm. 6 pukuhuonetta + tuomareiden pukuhuone + naisten pukuhuone
- IV-koneiden ohjauksen muutostyö, n. 4000€.
- Jäänhoitokoneen hallin puoleinen nosto-ovi, n. 3500€.
- Kenttähenkilökunnan työ- ja sosiaalililat

Yhtiö on arvioinut, että edellä mainittujen investointien toteuttamien ei ole mahdollista yhtiön nykyinen taloustilanne huomioiden.

2.2 Jämsänkosken Tekojäärata Oy:n toimintaedellytykset

Jämsän kaupungin avustus Jämsänkosken Tekojäärata Oy:lle on 50 000 euroa vuositasolla. Yhtiö on arvioinut, että toiminnan jatkuvuuden kannalta avustusta ei voi pienentää. Yhtiö on toimittanut kaupungille avustushakemuksen, jonka mukaan toiminnan jatkuminen vaatisi lisäävustusta 30 000 euroa. Kaupungin omistusosuus yhtiöstä on 19,2 prosenttia.

Jämsänkosken Tekojääradan jäähalli sijaitsee Jämsänkoskella Myllymäessä. Jäähallin ympäristössä on järjestetty Metko-messut joka toinen vuosi jo useamman vuoden ajan. Metko-messut ovat taloudellisesti tärkeä tapahtuma Jämsänkosken Tekojäärata Oy:lle. Jäähalliyhtiön taloutta rasittaa vuonna 2016 valmistuneen pukuhuoneremontin ja vuonna 2018 valmistuneen kahvion rakentamisen lainojen lyhennykset ja poistot. Yhtiön lainasaldosaatava kaupungille on 23 333,36 euroa.

Myytyjä käyttövuoroja ja –tunteja tarkasteltuna on Jämsänkosken Tekojäärata Oy:n jäähalli kaupungin alueella toimivista jäähalleista toiseksi käytetyin. Myytyjä tunteja on ollut 433 h kaudella 2.10.2017- 31.3.2018. Kaupungin koulut ja varhaiskasvatuksen yksiköt ovat voineet käyttää jäähallia päiväsaikaan klo 8-15 sen toimintakauden aikana maksutta kaupungin ja jäähalliyhtiön sopimuksen mukaisesti. Kaupungin päiväsaikai-

nen käyttö on ollut vähäistä koulujen (Kankarisvesi ja Mäntykallio) toimiessa väistötiloissa. Aiemminkin jäähallin käyttöä on vaikeuttanut sen sijainti melko kaukana kouluista ja varhaiskasvatuksen yksiköistä. Jäähallilla on ollut yleisöluisteluvuoroja sopimuksen mukaisesti 3 tuntia viikossa.

Työryhmä laski, että mikäli jäähallin kulut tulisi kattaa kokonaan myyntituotoilla, tulisi yhden jäävuoron 0-tuntihinta olla 177,90 euroa tunnilta. 0-tuntihinta on kulut jaettuna myydyillä tuntimäärillä. Jäävuoron tuntihinta kaudella 2018-2019 on vakiovuorolaisille 80 euroa (juniorit) ja 90 euroa (aikuiset). Yksittäisvuorot maksavat 100 euroa tunnilta.

Jämsänkosken Tekojäärata Oy:n ilmoituksen mukaan halliyhtiöllä ei ole merkittäviä investointeja seuraavalla viisivuotiskaudella.

2.3 Längelmäki Halli Oy:n toimintaedellytykset

Jämsän kaupungin avustus Längelmäki Halli Oy:lle on 30 000 euroa vuositasolla. Yhtiö on arvioinut, että toiminnan jatkuvuuden kannalta avustusta ei voi pienentää. Kaupungin avustuksen lisäksi yhtiö on saanut vuosittain avustuksen Tunkelon säätiöltä. Yhtiö on kaupungin tytäryhteisö, jossa kaupungin omistusosuus on 58,17 prosenttia.

Länkipohjassa sijaitseva jäähalli on kaupungin alueella toimivista jäähalleista vähiten käytetty. Myytyjä tunteja on ollut 291,75 h kaudella 23.10. 2017-31.3.2018. Kaupungin koulut ja varhaiskasvatuksen yksiköt ovat voineet käyttää jäähallia päiväsaikaan klo 8-15 sen toimintakauden aikana maksutta kaupungin ja jäähalliyhtiön sopimuksen mukaisesti. Koulukäyttö onkin ollut melko vilkasta. Lisäksi jäähallilla on ollut yleisöluisteluvuoroja enemmän kuin mitä sopimus on velvoittanut; sopimus velvoittaa järjestämään yleisöluisteluvuoroja 3 tuntia viikossa. Hallissa on myös mahdollisuus curlingin pelaamiseen.

Längelmäki Halli Oy:n toiminta pohjautuu vahvasti talkootyöhön, jota tekevät yhtiön hallituksen jäsenet sekä yksittäiset kyläläiset ja jääurheilun harrastajat. Muutamina viime vuosina yhtiöllä on ollut henkilö työkokeilussa jääurheilukauden ajan. Kaudella 2018-2019 jäähallissa on työllistettynä yksi henkilö.

Työryhmä laski, että mikäli jäähallin kulut tulisi kattaa kokonaan myyntituotoilla, tulisi 0-tuntihinta olla 163,86 euroa tunnilta. 0-tuntihinta on kulut jaettuna myydyillä tuntimäärillä. Jäävuoron tuntihinta kaudella 2018-2019 on 70 euroa ja curlingvuoro 105 euroa tunnilta.

Längelmäki Halli Oy:n ilmoituksen mukaan yhtiöllä on investointitarpeita seuraavalla viisivuotiskaudella. Taajuusmuuttaja uusitaan kylmäkonekonttiin kuluvan kauden 2018-2019 aikana. Hallirakennuksen sisäpinnat maalataan talkoilla v. 2020 ja jäähallin valaistus uusitaan v. 2022-2023. Investointien kustannusarvoksi on arvioitu n. 12 000 €. Valaistuksen uusiminen on tarkoitus rahoittaa osittain myymällä nimikkolamppuja. Hallin kattoa on korjattu vuonna 2017.

4. Toimenpidesuosituksat j  urheilutoiminnan järjestämisessä

Työryhmä toteaa, että Jämsässä tarvitaan tämänhetkisillä k  ytt  j  m   rill   kaksi j  h  hallia. Tarkoituksenmukaisinta olisi, että ne sijaitisivat väestökeskittymien v  litt  m  ss   läheisyydessä.

4.1 Yleiset suositukset

Työryhmä suosittelee jokaisen j  h  hallin j   ajan markkinoinnin tehostamista eritoten viikonloppujen osalta.

Työryhmä suosittelee harkittavaksi tuntihintojen yhtenäistämistä siten, että hintakilpailu ei säätele hallien k  ytt   .

Työryhmä suosittelee, että ulkopaikkakuntalaisille myytävien tuntien hinnat asetetaan lähemmäksi keskimääräistä 0-tuntihintaa (168 euroa/tunti).

Työryhmä suosittelee, että paikallisille juniorijoukkueille vahvistetaan muita käyttäjiä edullisemmat tuntihinnat.

Kouluk  yt  n pitkäjänteistä suunnittelua tulee tehostaa, jolloin vapautuisi hallivuoroja ulkopuoliseen myyntiin. Tässä on otettava huomioon Paunun tekojääradan käyttömahdollisuus.

Työryhmä suosittelee, että halliyhtiöiden tulevat investoinnit on suunniteltava yhtiöiden kantokyvyn mukaisesti ja eri rahoitusvaihtoehdot huomioiden (esim. hankerahoitus).

Työryhmä suosittelee, että tarvittavan työvoiman osalta tulee hyödyntää kaupungin ty  llisyyssykk    ja sen mahdollistamaa ty  voimatarjontaa.

4.2 Hallikohtaiset suositukset

Hallikohtaisissa suosituksissa on esitetty kaksi vaihtoehtoa, jotka takaisivat vähintään kahden j  h  hallin toiminnan jatkumisen Jämsän alueella. Molemmissa vaihtoehdoissa esitetään aloitettavaksi sopimusneuvottelet Jämsänjokilaakson J  h  halli Oy:n kanssa nykyisentasoisella avustuksella.

Vaihtoehdot:

- A) Längelmäki-halli Oy:n sopimus sanotaan irti irtisanomisehdon mukaisesti 1.7.2020 alkaen. Selvitett   n hallin omistuspuhjan muutos siten, että kaupunki luopuu omistussosuudestaan.**

Mikäli Längelmäki Halli Oy:n toiminta lakkaa, on selvitettävä koululaisten ja kuntalaisten luistelumahdollisuus luonnonj   ll   Länkipohjassa. Yksi mahdollisuus on jäädyttää koulun piha-alueella oleva kenttä. Veden riittävyys asettaa haasteita tässä vaihtoehdossa. Vesipostista ja mahdollisesta aitaamisesta aiheutuu kustannuksia noin 7 000 euroa ja l  s  ksi hoitokulut noin 5 000 euroa vuosittain, ellei kenttää hoideta talkoovoimin.

Koululaisten jääurheilun opetus voidaan hoitaa myös järjestämällä oppilaiden koko koulupäivä Hallissa j   urheilup  ivin   (4-5 päivää). Kuljetuskustannukset ovat arviolta 1 000 euroa. Koulun ensisijainen toive luistelumahdollisuuden järjestämiseksi on vesipostin asennus Länkipohjan koulun piha-alueelle ja luistelukentän jäädytys siihen.

Jämsänjokilaakson Jäähalli Oy:n ja Jämsänkosken Tekojäärata Oy:n osalta käynnistetään sopimusneuvottelut välittömästi. Työryhmä ehdottaa, että näiden halliyhtiöiden avustussummat pysyvät entisen tasoisina. Jämsänkosken Tekojääradan neuvotteluissa haetaan ratkaisuja yhtiön toimintaedellytysten parantamiseksi. Viittaus esitettyihin yleisiin suosituksiin.

B) Jämsänkosken Tekojäärata Oy:n omistuspuhjan muutos selvitetään (lisäosakeanti tai lunastus kaupungille) ja mahdollinen käyttötarkoituksen muutos (esim. tekonurmialustan asentaminen palloilulajien talviharjoittelua varten).

Jämsänjokilaakson Jäähalli Oy:n ja Längelmäki Halli Oy:n osalta käynnistetään sopimusneuvottelut välittömästi. Työryhmä ehdottaa, että jäljelle jäävien halliyhtiöiden avustussummat pysyvät entisen tasoisina.

5. Vaikutusmahdollisuuksien varaaminen

Jäähallien toimintaedellytysten kokonaisselvitystä valmistellut työryhmä on tehnyt vaikutusten arviointia jäähalliyhtiöille lähetetyn kyselyn perusteella. Kyselyssä yhtiöiden hallituksia on pyydetty arvioimaan asiaa sekä yhtiön toiminnan että jäähallin käyttäjien ja kuntalaisten näkökulmasta.

Jämsänkosken Tekojäärata Oy:n hallitus on vastauksessaan todennut, että kaupungin avustuksen pysyminen nykytasolla tai sen mahdollinen lakkauttaminen vaikuttaa erittäin heikentävästi yhtiön toimintaan sekä jäähallin käyttäjien harrastusmahdollisuuksiin. Lisäksi yhtiön hallitus on todennut, että jäähallitoiminnan mahdollinen loppuminen vaikuttaisi erittäin heikentävästi jäähallin käyttäjien ja kuntalaisten hyvinvointiin sekä yhteisöllisyyteen. Yhtiön näkemyksen mukaan jäähallitoiminnan mahdollinen loppuminen Myllymäessä vaikuttaisi erittäin heikentävästi kaupungin elinvoimaisuuteen.

Längelmäki Halli Oy:n hallitus on vastauksessaan todennut, että kaupungin avustuksen mahdollinen lakkauttaminen vaikuttaa erittäin heikentävästi yhtiön toimintaan sekä jäähallin käyttäjien harrastusmahdollisuuksiin. Yhtiö arvioi, että kaupungin avustuksen pysyminen nykytasolla vaikuttaa jonkin verran myönteisesti yhtiön toimintaan sekä jäähallin käyttäjien harrastusmahdollisuuksiin. Lisäksi yhtiön hallitus on todennut, että jäähallitoiminnan mahdollinen loppuminen vaikuttaisi erittäin heikentävästi jäähallin käyttäjien ja kuntalaisten hyvinvointiin sekä yhteisöllisyyteen. Yhtiön näkemyksen mukaan jäähallitoiminnan mahdollinen loppuminen Längelmäki Hallissa vaikuttaisi erittäin heikentävästi kaupungin elinvoimaisuuteen.

Längelmäki Halli Oy:n hallitus on vastauksessaan todennut lisäksi, että jäähallin sijainti ysitien varressa on erinomainen jääkiekkoturnausten ja pelien järjestämistä ajatellen sekä myös talviurheilukauden ulkopuolella sisäliikuntahallipalveluna. Yhtiön hallitus muistuttaa myös hallin päivittäisestä runsaasta yleisöluistelujasta sekä curlingin pelaamisen mahdollisuudesta. Yhtiön hallitus toteaa, että hallin toiminta perustuu pääosin talkotoimintaan ja kaupungin tuki on ollut vain 30 000 euroa vuodessa. Näillä toimilla on mahdollistettu jäähallin käyttö koululle ja kerhoille sekä alueen lapsille ja nuorille liikuntaharrastus terveellisen elämän edistämiseksi. Harrastustoiminnan koetaan ehkäisevän tehokkaasti lasten ja nuorten syrjäytymistä. Yhtiön hallitus toteaa edelleen, että halliyhtiö on velaton, mutta nykyisellä tukitasolla ei investointeihin ole varaa.

Jämsänjokilaakson Jäähalli Oy:n hallitus on vastauksessaan todennut, että kaupungin avustuksen mahdollinen lakkauttaminen vaikuttaa erittäin heikentävästi yhtiön toimintaan sekä jäähallin käyttäjien harrastusmahdollisuuksiin. Yhtiö arvioi, että kaupungin avustuksen pysyminen nykytasolla vaikuttaa jonkin verran heikentävästi yhtiön toimintaan sekä jäähallin käyttäjien harrastusmahdollisuuksiin. Lisäksi yhtiön hallitus on todennut, että jäähallitoiminnan mahdollinen loppuminen vaikuttaisi erittäin heikentävästi jäähallin

käyttäjien ja kuntalaisten hyvinvointiin sekä yhteisöllisyyteen. Yhtiön näkemyksen mukaan jäähallitoiminnan mahdollinen loppuminen Paunussa vaikuttaisi erittäin heikentävästi kaupungin elinvoimaisuuteen.

Jämsänjokilaakson Jäähalli Oy:n hallitus on vastauksessaan todennut, että jäähalliyhtiöiden tehtävä ei ole arvioida jäähallitoiminnan loppumisen vaikutuksia kuntalaisten hyvinvointiin, yhteisöllisyyteen tai kaupungin elinvoimaisuuteen. Tästä syystä yhtiön hallitus oli pyytänyt muutamien jäähallin käyttäjien kommentteja asiaan. Käyttäjien kommenttien mukaan ”Jämsän kokoisessa kaupungissa pitää olla riittävät palvelut kaupunkilaisten liikkumisen hyväksi. Niitä ovat mm. jäähallit, latuverkostot, jalkapallokentät, leikkikentät, liikuntasalit, jne. Jämsässä on ollut viime aikoina paljonkin ongelmia nuorten kanssa, jotka ovat ajautuneet väärin piireihin, kun eivät ole pysyneet ”hyvien” harrastuksien parissa. Joillekin tämä on voinut olla rahasta kiinni, koska harrastaminen alkaa olla ainakin jääurheilussa kipurajoilla monelle asukkaalle.”

Yhtiön hallitus toteaa, että jäähalliyhtiön avustuksien supistaminen tai lakkauttaminen ei ole mitenkään mahdollista, koska tälläkin hetkellä yhtiö elää taloudellisesti aivan kipurajoilla, eikä tarvittaviin investointeihin ole mahdollisuuksia.

Kysely jäähalliyhtiöiden hallituksille (3 kpl)

	vaikuttaa erittäin heikentävästi	1	2	3	4	5	6
	vaikuttaa jonkin verran heikentävästi	vaikuttaa jonkin verran myönteisesti	asialla ei ole vaikutusta	vaikuttaa jonkin verran myönteisesti	vaikuttaa erittäin myönteisesti	en osaa sanoa	
Kaupungin avustuksen mahdollinen lakkauttaminen vaikuttaa jäähalliyhtiön toimintaan	3 100%	0	0	0	0	0	0
Kaupungin avustuksen mahdollinen lakkauttaminen vaikuttaa jäähallin käyttäjien harrastusmahdollisuuteen	3 100%	0	0	0	0	0	0
Kaupungin avustussumman pysyminen nykytasolla vaikuttaa jäähalliyhtiön toimintaan	1 33,3%	1 33,3%	0	0	1 33,3%	0	0
Kaupungin avustussumman pysyminen nykytasolla vaikuttaa jäähallin käyttäjien harrastusmahdollisuuteen	1 33,3%	1 33,3%	0	0	1 33,3%	0	0
Jäähallitoiminnan mahdollinen loppuminen vaikuttaa jäähallin käyttäjien/kuntalaisten hyvinvointiin	3 100%	0	0	0	0	0	0
Jäähallitoiminnan mahdollinen loppuminen vaikuttaa kylän/kuntalaisten yhteisöllisyyteen	3 100%	0	0	0	0	0	0
Jäähallitoiminnan mahdollinen loppuminen vaikuttaa kylän/kaupungin elinvoimaisuuteen	3 100%	0	0	0	0	0	0